

Mythologia, Venise, 1567 - I, 15 : De victimis

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre I

[Mythologia, Francfort, 1581 - I, 17 : De victimis](#) est une version augmentée de ce document

---

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre I

[Mythologie, Paris, 1627 - I, 17 : Des Offrandes](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre I

[Mythologie, Lyon, 1612 - I, 17 : Des offrandes](#) est une transformation de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - I, 15 : De victimis, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/799>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) ,

Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 19v°-20v°

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Mythologiae.

Polluebantur etiam qui infseptum cadaver in itinere conspergissent, nisi tenuem poluerem siltam iniecissent, ut est apud Soph. in Oedip. Tyranno. polluebatur, etiam ager vel classis, quæ inhumatum cadaver haberet, ut illud est Virgil. lib. 6.

Præterea iacet exanimum tibi corpus amici.

(Heu nescis) toramque incellat funere classem:

- 10** Quod nisi sepeliretur, publicæ aliqui calamitatis causa puebatur, nisi tñ impij, & Deorum iniuncti planè haberentur illi, qui mortui essent; tunc enim publicarum calamitatum autores erant illi regionibus, in quibus essent sepulti, nisi id oraculi iullo factum fuisset; sicut de oedipode scriptum reliquit Lysimachus Alexandrinus libro 13. retum Thebanarum hoc pacto; ceteris regionibus, quæ non sicut in Oedip. locis auctis puebatur, iunctus si fuisset, id est ipsius regionis excepitur, de locis deinceps, si de regione aucta non puebatur, tunc regiones calamatibus non obstat aucta. etiamnam ab eis in quibus calamitatis locorumque non sunt, si Ceres alioquin dñe aucti capitur, in aliis tunc quibus aucti sunt aucti, non capitur, si de auctis regionibus non obstat aucti capitur in ceteris, sed ad hanc de auctis non capitur, ne obstat aucti capitur in hanc de auctis regionibus, si hinc obstat aucti capitur in ceteris, id est non tunc aucti tunc deo, id est non aucti obstat.
- 20** Cum mortuus esset edipus, cumque amici illi Thebis sepelire pararent, Thebani ob præteritas calamitates, quia is esset impius, id facere vetterunt. tunc illi in locum quendam Eteonum nomine asportantes illum sepelierunt, cu vero quendam calamitates regionem inuasissent, loci eius incolæ rati sunt causam illarum esse, quod ibi sepultus esset edipus, quare iusserunt eius amicos ipsum efferre de regione. Illi ob illa quæ contigerant ambigui quid sibi agendum sit, cum capientes in Eteonum detulerunt: qui cum vellent eum clam sepelire, per noctem in loco sacrato Cereri humarunt, qui locus is esset ignorantes, verum cum res cognita fuisset, incolæ Eteoni miserunt ad oraculum qui percundarentur, quid esset agendum: quibus responsum fuit supplicem Dex non esse remouendum, quare ibi demum sepultus est, at nunc dicendum de victimis.

De victimis. Cap. XV.

30 Rat præterea non pars diligentia in eligendis victimis in singulorum Deorum sacrifice; cu alii Dijis bonis ut prodestant, alii malis ne obfident, cederentur. Nam malis nigra, bonis alba, conuenient; sterilibus steriles, fertilibus prægnantes; maribus mares, feminis femine. ut Telluri prægnans iuuencia macrabatur, Proserpine sterilia, Cereri non mare sive, sed iumenta res sacra fiebat; at Baccho non capra sed hircus macrabatur. Præterea victimæ ob aliquam hominorumque ligantio macrabantur, ut quous Sot ob celerritatem, ut est apud Ouid. lib. 1. Fallorum;

Placat equo Perles radiis Hyperiona cinctum,

Ne detur celeri victimæ tarda Deo.

Cereri vero, præter primicias frugum, porta offerebatur ac cedebar, quod est id animal, inuentis ipsius Dex interficium, ut ait idem Ouid.

Prima Ceres auidæ grana eis sanguine poræ.

Vt ea suæ merita cede nocentis opes.

Sic

Sic Bacchus, quia caper infestum sit animal suis inuenientis, eius cede letati creditus est, ut ait Virg. lib. 2. Georg.

Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Ceditur.

At vero Marti furibundo taurus ferox animal immolari solitus est, & Apollini, cum ob nimium calorem excitaret pellem, & frementem Neptuno, & impacabili Plutoni, quare ita inquit Virg. lib. 6.

Sic fatus, meritos aris mactauit honores,
Taurum Neptuno, taurum tibi pulcher Apollo.
Tum Regi Hygieo nocturnas inchoat aras,
Et solidz imponit taurorum viscera flammis.

Ioui vero nefas erat taurum immolari resum omnium moderatori, neq; furibundum aliud animal; quia rerum omnium gubernatorem minime omnium furibundum, aut ferum esse conuenit: sed omoem suam prestantiam in consilio & humanitate & prudentia collocatam esse putare. Est enim Imperatorum humanitas & liberalitas munus, & in rebus administrandis prudens; quorum siquid defecerit, quo pacto vel maiorum nobilitas, vel opes amplissimae, vel alia omnia que sunt extra animu, possint aliquem a vulgo secernere, non video; nisi dicamus sylvestres arbores, que plurimum sumum circa se habuerint esse ceteris nobiliores, non que melioris succi fructus & mollioris produxerint. Putabatur igitur piaculum committi si quis taurum Ioui mactasset. Homerus in Iliade lib. v. suem cicurem immolari facit Ioui & Soli, quod animal sanè non immite est, neq; ferum; sic autem inquit;

Mactandumque suem solique Ioui, superno Præparet.

Sic & Theocran paruo Herc.

Atque in primis saluus proponitque dñeus regnum.

Atque marem mactare Ioui docet è grege potum.

Homœ alibi Soli, & Telluri, & Ioui agnos obculit in sacrificiis, cum ita inquiet;

Ferte agnum niguum, & nigram portabitis agnam
Telluri, Solique, Ioui portabimus ipsi.

Mactabantur tamen aliquando Libero patri cum Apolline, & Cereri, & Iuno-ni iuuenienti in iugis, ut est apud Virg. lib. 4. Aeneidos,

mactant lectas de more bidentes

Legiferz Cereti, Pheboque, patrioque Lyxo;

Iunoni ante omnes, cui vincia ingalia curz.

Dianæ cerua immolari solebat, ut ait Ovid. lib. 1. Fastorum;

Quæ semel est tripli pro virginine exsa Dianæ,

Nunc quoque pro nulla virginine cerua cadit.

Fauno capra cedebatur, ut idem ait lib. 2.

Cepripedi fauno exsa de more capella.

quamvis aliquando res sacra illi siebat agna vel hædo, ut ait Horatius lib. primo carminum;

Nunc & in umbrosis Fauno decet immolare lucis,
Seu poscat aqua, siue malit hædo.

Termino

Mythologiae.

Termino Deo apud Romanos frugibus in ignem iactis, & fuis & vino, & agno iubabatur, ut ait Ouid. in 2. lib. Fa. 1.

Inde ubi ter fruges medios immisit in ignes,
Porrigit incisos filia parua fauor.

Vina teneant alii, libantur singula flamnis,
Spediti, & linguis candida turba fauent.

Spargitur & cæso communis Term nunc agno.

Nymphis vero lac & mulsum conueniebant, varijs sacrificiorum genera

10 Diis varijs offerebantur, ut suo loco pertractabitus, cum de singulis agemus, atq; sacrificia vel ab illis siebant, qui ab aliquo morbo conualuisserent, vel ob co-
millum piaculum, quæ victimæ animales vocabantur. Alii mactabantur cō-
ficiandi gratia, quæ vocabantur Consultatores. in his eçsis hepatis & fi-
brarum fitus ab aruspicibus diligenter obseruabatur, ex quibus Deorum vo-
luotatem predicebant; nam pluribus de causis antiqui Diis sacrificarunt;
nunc, ubi gratias agerent, nunc ubi aliquid peterent, nunc, ubi iratos placa-
rent, nunc autem honoris gratia tantum, ubi illos colerent. Fuerunt autem
multi dissimilati modi, aut ab alijs & a seipso, unde erant auspicia; aut a ci-
20 bo, unde solistimum ac tripudium, a gemitu auguria, a cœtu oscinæ, a vola-
tu præterea vel dextero vel sinistro; ab afflato diuino vaticinia, a fulgurum
obseruatione, allorumque peritis, ut ait Virg. lib. 3. Aeneid.

Trojana interpres diuum, qui numina Phœbi,
Qui trispodas, Clarii lauros, qui sydera sentis;
Et volucrum linguas, & præpetis omnia penæ.

Sic Ouid. primo Tristium.

Hoc mihi non ouium fibix, tonitusve sinistri,
Linguave seruax, pennae dixit auis.

Divinabant præterea insipientes ignem, vel aquam, vel terram, & visis
ostentis, aut prodigiis, portentis, monstris, somniis, aliisque huiusmodi si-
gnis. Hæc ubi contigissent opus esse Deos placare per sacrificia crediderunt,

30 aut eorum voluntatem inquireret. Ac de victimis satis, nunc ad reliqua
prosequamur.

Quod quales Dij, talia fuerunt pœnae nota & preces. Cap. XVI.

Poterat hæc tam varia, tamque diligens sacrificiorum ratio, quæ su-
perius ex oraculi responsis varijs temporibus editis tradita est, homi-
nes fortasse compellere ad credendum aliquid subesse diuinitatis in ipsis
Diis, si una cum puritate hostiarum quæ mactabantur, animi potius quam
corporis fortes expurgandas esse sacrificantium idem iussisset, atque pro-
40 munditie corporis animi integritati, & fides, & temperantia requieta fuisset. Nam qui tam diligenter tradidisset qui ritus essent seruandi in sacri-
ficiis singulorum Deorum, & quæ victimæ immolandæ quo pæcio potuit sine
obligacione aut auaritiae nota illud prætermittere quod etat magis Dei pro-
prium, homines admonere scilicet, quod Deus ferè solum animum spectat
sacrificantium, cum reliqua terrena munera patui faciat? nisi forte para-
sti & helluonis demonis non sit frequentibus hostiarum, rerumque super
altariis vitiarum nidotibus perfaci, nulla habita ratione num illæ victimæ
ab impuris latronibus, vel à vitia bonis sint oblatæ. Quod si magis acceptæ
Dco